

Annales

Instituti

Archaeologici

XI - 2015

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Editor's office address

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
<http://www.iarh.hr>

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Izvršne urednice/Desk editors

Ivana Ožanić Roguljić
Asja Tonc

Tehničke urednice/Technical editors

Ivana Ožanić Roguljić
Asja Tonc

Uredništvo/Editorial board

Katarina Botić, Siniša Krznar, Ivana Ožanić Roguljić, Ana Konestra, Andreja Kudelić, Asja Tonc,
Marina Ugarković

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Michreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Prijevod na engleski/English translation

Una Krizmanić Ožegović

Lektura/Language editor

Ivana Majer (hrvatski jezik/Croatian)
Una Krizmanić Ožegović (engleski jezik/English)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Ivana Ožanić Roguljić
Asja Tonc

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

©Institut of archaeology, Zagreb 2015.

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 9**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- Sotin i Opatovac, probna arheološka istraživanja višeslojnih nalazišta 2014. godine
- 14**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- Sotin, arheološka istraživanja stariježeljeznodobnog groblja u Podunavlju 2014. godine
- 18**   **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar
- Rezultati istraživanja nalazišta Batina – Sredno 2014. godine
- 23**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Marina Sečkar
- Beli Manastir – Širine, zaštitna istraživanja prapovijesnog i srednjovjekovnog nalazišta AN 2A na dionici autoceste A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj 2014. godine
- 28**   **Siniša Krznar**
- Arheološko istraživanje lokaliteta AN 8 Donji Miholjac – Goračka
- 33**   **Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2014. godine
- 38**   **Saša Kovačević**
- Nova Bukovica – Sjenjak 2014. godine
- 43**   **Marko Dizdar**
- Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2014. godini
- 46**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
- Dolina, istraživanje kasnobrončanodobnog groblja pod tumulima 2014. godine
- 50**   **Tajana Sekelj Ivančan**
- Arheološki ostaci triju naselja na Sušinama u Virju
- 54**   **Siniša Krznar**
- Nova sezona istraživanja lokaliteta Torčec – Cirkvišće

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 9**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- Sotin and Opatovac, trial research of multilayered sites in 2014*
- 14**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- Sotin, archaeological research of an Early Iron Age cemetery in Danube region, 2014*
- 18**   **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar
- Research results from Batina – Sredno site in 2014*
- 23**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Marina Sečkar
- Beli Manastir – Širine, rescue excavations of the prehistoric and medieval site AN 2A on the A5 highway, Beli Manastir-Osijek-Svilaj section in 2014*
- 28**   **Siniša Krznar**
- Archaeological research of AN 8 - Donji Miholjac – Goračka site*
- 33**   **Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, Archaeological Research 2014*
- 38**   **Saša Kovačević**
- Nova Bukovica - Sjenjak 2014*
- 43**   **Marko Dizdar**
- Research results from the La Tène cemetery at Zvonimirovo – Veliko polje in 2014*
- 46**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
- Dolina, research of the Late Bronze Age tumulus cemetery in 2014*
- 50**   **Tajana Sekelj Ivančan**
- Archaeological remains of three settlements on Sušine in Virje*
- 54**   **Siniša Krznar**
- New season of research at the Torčec-Cirkvišće site*

59   **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić
Tena Karavidović

Rezultati arheološkog iskopavanja lokaliteta Kalnik – Igrišće 2014. godine

59   **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić
Tena Karavidović

Results of archaeological excavation from Kalnik – Igrišće site in 2014

63   **Tatjana Tkalčec**

Novi pogledi na stara obrambena zdanja: burg Vrbovec u Klenovcu Humskom, arheološka istraživanja 2014. godine

63   **Tatjana Tkalčec**

New perspectives on ancient fortifications: Vrbovec Castle in Klenovec Humski, archaeological investigations in 2014

74   **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra

Sustavna istraživanja lokaliteta Crikvenica – Ad turre: obrada nalaza 2014. godine i izložba 845°C Ad turre (Muzej grada Crikvenice)

74   **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra

Systematic research of Crikvenica – Ad turre site: analysis of finds in 2014 and the 845°C Ad Turre exhibition (Museum of Crikvenica)

77   **Goranka Lipovac Vrkljan**
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra

Istraživanje regionalne antičke keramičarske proizvodnje i organizacija III. međunarodnoga arheološkog kolokvija Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru, Crikvenica 2014. (Hrvatska zaklada za znanost, projekt RED)

77   **Goranka Lipovac Vrkljan**
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra

Research in ancient regional pottery production and organization of the Third International Archaeological Colloquium "Roman pottery and glass manufactures. Production and trade in the Adriatic region", Crikvenica 2014 (HRZZ Croatian Science Foundation, Project RED)

80   **Goranka Lipovac Vrkljan**
Branko Mušić
Bartul Šiljeg
Ana Konestra

Geofizička istraživanja antičkih struktura u uvali Mahučina na otoku Rabu (općina Lopar) 2014. godine (projekt RED, Hrvatska zaklada za znanost)

80   **Goranka Lipovac Vrkljan**
Branko Mušić
Bartul Šiljeg
Ana Konestra

Geophysical survey of ancient structures in Mahučina Bay on the Island of Rab (Lopar municipality), 2014 (HRZZ, Croatian Science Foundation, Project RED)

83   **Asja Tonc**
Ivan Radman-Livaja
Anja Bertol

Rezultati probnih iskopavanja na gradini Svete Trojice 2014. godine

83   **Asja Tonc**
Ivan Radman-Livaja
Anja Bertol

Results of trial excavations at Sveta Trojica hillfort in 2014

87   **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić

Arheološka istraživanja rimske vile u uvali Soline na otoku Sveti Klement (Pakleni otoci, Hvar), lipanj 2014. godine

87   **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić

Archaeological research of a Roman villa in Soline Bay at the Island of St. Clement (Pakleni Islands, Hvar) in June 2014

Terenski pregledi

93 **Hrvoje Kalafatić
Bartul Šiljeg**

Terenski pregled na prostoru općina Belišće, Marijanci i Donji Miholjac

98 **Zorko Marković
Katarina Botić
Danimirka Podunavac
Jasna Jurković**

Rezultati terenskog pregleda općine Koška 2014. godine

104 **Andreja Kudelić
Filomena Sirovica
Ina Miloglav**

Prikaz rezultata prve faze sustavnoga terenskog pregleda gornje Podravine

109 **Tatjana Tkalčec
Daria Ložnjak Dizdar**

Terenski pregled predjela desne obale srednjeg toka rijeke Glogovnice (Repinec, Festinec, Pokasin, Špiranec)

116 **Tatjana Tkalčec**

Terenski pregled okolice grada Vrbovca tijekom 2014. godine, Zagrebačka županija

128 **Goranka Lipovac Vrkljan
Ana Konestra**

Projekt Arheološka topografija otoka Raba – rezultati terenskog pregleda na području grada Raba u 2014. godini i izložba Arheološka topografija: putovanje kroz prošlost Lopara

Zračna arheologija

135 **Bartul Šiljeg
Hrvoje Kalafatić**

Zračna arheologija u istočnoj Slavoniji 2014. godine

Ostala znanstvena djelatnost Instituta za arheologiju

141-148

Field Surveys

93 **Hrvoje Kalafatić
Bartul Šiljeg**

Field survey on the territory of Belišće, Marijanci and Donji Miholjac municipalities

98 **Zorko Marković
Katarina Botić
Danimirka Podunavac
Jasna Jurković**

Results of a field survey of Koška municipality in 2014

104 **Andreja Kudelić
Filomena Sirovica
Ina Miloglav**

Presentation of results of the first stage of systematic field survey of Upper Podravina (Drava valley)

109 **Tatjana Tkalčec
Daria Ložnjak Dizdar**

Field survey of the right bank of Glogovnica's midstream (Repinec, Festinec, Pokasin, Špiranec)

116 **Tatjana Tkalčec**

Field survey of the area surrounding Vrbovec, Zagrebačka County, 2014

128 **Goranka Lipovac Vrkljan
Ana Konestra**

Project Archaeological topography of the Island of Rab – results of field survey in the City of Rab area in 2014 and exhibition Archaeological topography: a journey through the history of Lopar

Aerial archaeology

135 **Bartul Šiljeg
Hrvoje Kalafatić**

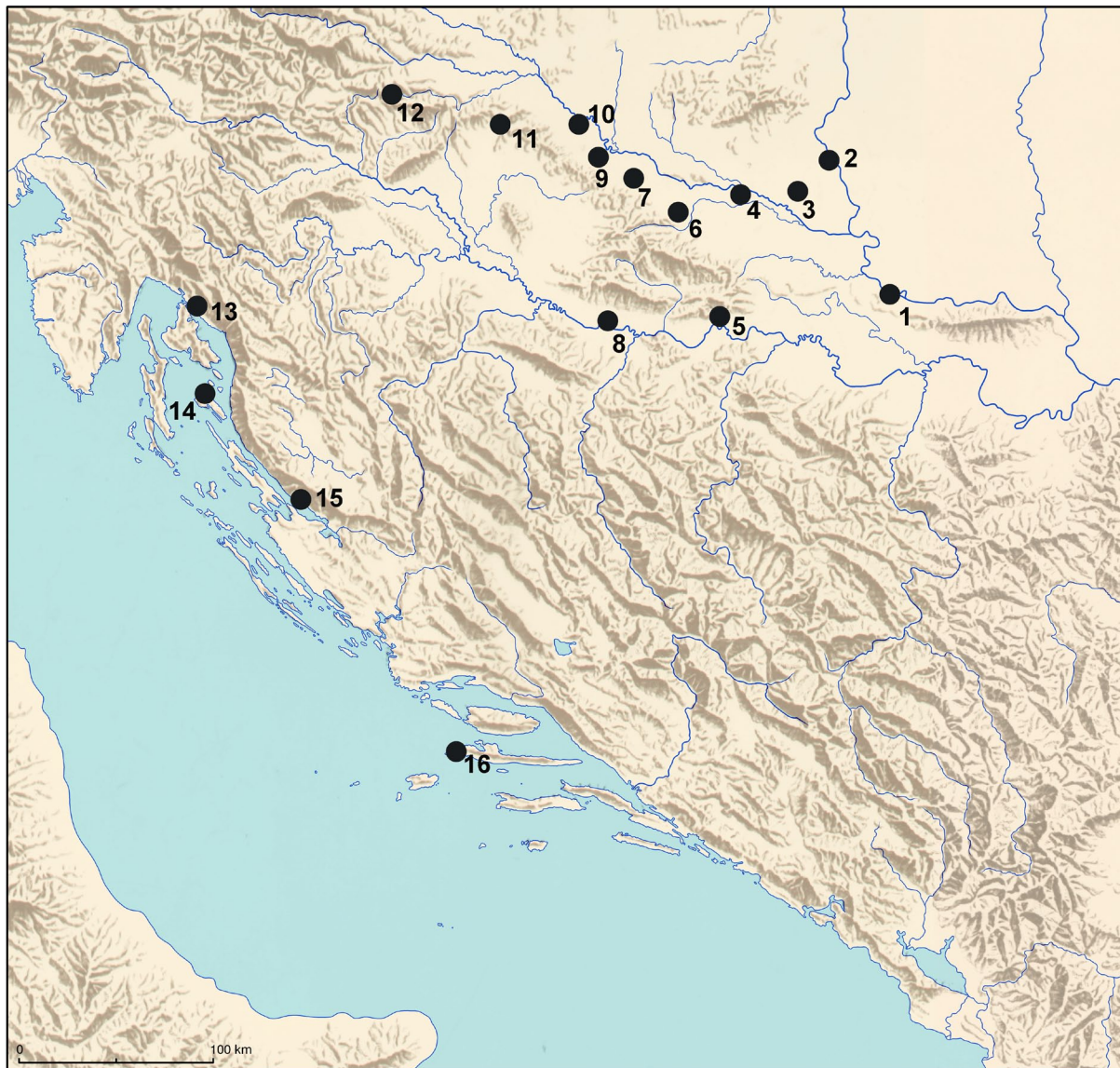
Aerial archaeology in eastern Slavonia in 2014

Additional scientific activity of the Institute

141-148

Arheološka istraživanja

Archaeological Excavations

1. Sotin, Opatovac	9. Virje – Sušine
2. Batina – Sredno	10. Torčec – Cirkvišće
3. AN 2A Beli Manastir – Širine	11. Kalnik – Igrišće
4. AN 8 Donji Miholjac – Goračka	12. Klenovec Humski – Plemićki grad Vrbovec
5. Slavonski Brod – Galovo	13. Crikvenica – Igralište
6. Nova Bukovica – Sjenjak	14. Rab – Mahučina
7. Zvonimirovo – Veliko polje	15. Gradina Sv. Trojica
8. Dolina	16. Sveti Klement – Soline

Rezultati probnih iskopavanja na gradini Svete Trojice 2014. godine

Results of trial excavations at Sveta Trojica hillfort in 2014

Asja Tonc
Ivan Radman-Livaja
Anja Bertol

Primljeno/Received: 06. 05. 2015.
Prihvaćeno/Accepted: 25. 08. 2015.

U prvoj polovini listopada 2014. nastavljena su probna sondiranja na prostoru gradine Svete Trojice. Istražene su dvije sonde na gornjem gradinskom platou. U objema je pronađena veća količina keramike, pretežno grublje fakture, te nešto sitnih metalnih nalaza. Ističe se ulomak vjerojatnog aes formatum. Predmeti se mogu datirati u drugu polovinu posljednjeg tisućljeća prije Krista.

Ključne riječi: probna iskopavanja, Starigrad Paklenica, Velebit, gradinsko naselje, prapovijest, aes formatum, 2. polovina 1. tisućljeća pr. Kr.

Keywords: trial excavations, Starigrad Paklenica, Velebit, hillfort, prehistory, aes formatum, 2nd half of the 1st millennium BC

Krajem rujna i početkom listopada 2014. obavljena su nova probna iskopavanja na lokalitetu gradine Svete Trojice nedaleko od Starigrada Paklenice, u Velebitskom primorju.¹ Arheološkoj zoni, smještenoj kod naselja Šibuljina u općini Starigrad, Zadarska županija, pripada prapovijesno gradinsko naselje s masivnim suhozidnim bedemom smješteno na rubu Tribanjske drage te područje bizantskog kastruma na uzvišenju oko crkve sv. Trojice s grobljem, uz podvodno nalazište amfora u uvali Kusača u njezinu podnožju.

Prvi terenski pregledi uputili su na značenje nalazišta (Dubolnić 2006; 2007). Od 2010. provode se sustavni pregledi i probna iskopavanja koji su potvrdili naseljenost položaja tijekom posljednjih stoljeća prije Krista, uz koncentraciju nalaza na južnim padinama gradine. Ističu se nalazi željeznih zakovica legionarskih cipela (*caligae*) koje datiraju u kasnorepublikansko i ranocarsko vrijeme te, uz nalaz paljevinskog groba, sugeriraju prisutnost rimske vojske u augustovsko doba (Tonc 2011: 86; Tonc, Radman-Livaja, Dizdar 2013). Keramički materijal prikupljen u sondama na južnim terasama gradinskog naselja uglavnom je vrlo fragmentiran i oštećen, sugerirajući intenzivnu eroziju koja je dovela do akumulacije materijala. Dosađanjim probnim sondiranjima izdvojeni su položaji s većom koncentracijom pokretnih nalaza, kao i oni bez rezultata, a u svrhu utvrđivanja stratigrafije i međuodnosa različitih dijelova nalazišta (Tonc 2011; 2013; Tonc, Radman-Livaja 2014). Istraživanja 2014. godine bila su usmjerena na istočni plato naselja.

Otvorene su dvije sonde.² Sonda 8 otvorena je na jugoistočnom rubu platoa, u blizini ulaza na gradinu koji se očituje prekidom bedema, dok je sonda 9 otvorena na padinama iznad ove, bliže sjevernom bedemu (sl. 1).

Dimenzije sonde 8 iznosile su oko 7 × 4 m. Sonda je pravokutnog oblika sa zaobljenim sjevernim uglovima zbog prirodne konfiguracije terena (pružanje živca), orijentacije otprilike sjever – jug (sl. 2). Ispod plitkog sloja humusa nalazio se sloj tamnosmeđe zemlje s većom količinom krupnijeg i sitnog kamenja u kojem se nalazila i znatna količina keramike te nešto metala. Zanimljiva je vrlo mala količina životinjskih kostiju i školjaka, kao i znatno manje fine keramike (tipa Gnathia ili slično), u usporedbi sa situacijom u sondi 4 istraženoj na južnom perimetru naselja. Dubina sloja varira s obzirom na konfiguraciju kamenog živca iznad kojeg se nalazi. Jedina promjena unutar sonde uočena je u obliku ovalne rupe koja je zapravo sastavni dio kamenog živca, zapunjene tamnijom masnom crvenkastom zemljom u kojoj nije bilo kamenja ali ni nalaza, te se može tumačiti kao geološka formacija.

Na zaravni nedaleko od sjevernog bedema, bliže tzv. akropoli, otvorena je sonda 9, dimenzija oko 4 × 3 m. U iskopu je, također ispod vrlo tankog sloja humusa, smeđa rahla zemlja s dosta kamenja te manje nalaza keramike i metala. U zapadnom dijelu sonde nije se mogao pratiti živac nego je iskop dublji i naišlo se na sloj rahle crvenkastosmeđe zemlje s dosta kamenja koji na većoj dubini postaje sve masniji, s više pješčenjaka (sl. 3). Iskop sloja prekinut je kada je došlo do znatnih tehničkih nemogućnosti nastavka radova, a s obzirom na više od pola metra iskopa bez ikakvih nalaza. Također, ponavlja se pojava sloja pješčenjaka, što govori o geološkom podrijetlu ovog sloja, iznad kojeg se proteže sloj zemlje s nalazima. Moguće je da je kod posljednjeg, analogno stanju u sondi 8, riječ o sloju nivelacije jer su nalazi dosta fragmentirani i nisu zabilježene strukture koje se mogu pripisati stambenoj ili drugoj funkciji. S obzirom na izražen pad terena koji postaje još očitiji nakon skidanja zemljanog

1 Istraživanja se provode u suradnji Instituta za arheologiju i Arheološkog muzeja u Zagrebu. Od 2013. godine financirana su u sklopu trogodišnjeg projekta Ministarstva kulture (Ugovor br. 49-885-13). Dodatna sredstva osigurana su od strane znanstvenog projekta *Kulturološke, ekonomske, monetarne i društvene transformacije u svjetlu arheološke baštine srednjeg Podunavlja između 279. pr. Kr. i 582. po. Kr.* financiranog od Hrvatske zaklade za znanost, voditeljica dr. sc. Tomislava Bilića iz Arheološkog muzeja u Zagrebu. Sukladno rješenju Konzervatorskog odjela u Zadru voditelj istraživanja provedenih između 29. rujna i 15. listopada 2014. bio je dr. sc. Ivan Radman-Livaja iz Arheološkog muzeja u Zagrebu, a zamjenica Asja Tonc s Instituta za arheologiju.

2 Numeracija se nastavlja na onu iz prethodnih kampanja.

Sl. 1 Položaj sondi istraženih 2014. godine (modificirano prema ARKOD pregledniku).

Fig. 1 Positions of trenches in 2014 (modified according to ARKOD viewer).

Sl. 2 Sonda 8 na kraju istraživanja (snimila: A. Tonc).

Fig. 2 Trench 8 at the end of research (photo by: A. Tonc).

Sl. 3 Sonda 9 na kraju istraživanja; vidljiv živac i sterilni sloj (snimio: I. Radman-Livaja).

Fig. 3 Trench 9 at the end of research; nerve visible and the sterile layer (photo by: I. Radman-Livaja).

sloja, najvjerojatnije se radi o zatrpavanju terena u cilju poravnjanja hodne površine u blizini bedema.

U pogledu nalaza, dominiraju ulomci keramike, tj. različitih posuda uglavnom grublje fature i amfora. Ulomci amfora mogu se preliminarno odrediti, sukladno dosadašnjim rezultatima terenskih pregleda i sondiranja, kao tip Lamboglia 2, datiran od kraja 2. do u drugu polovinu 1. stoljeća prije Krista (Cipriano, Carre 1989: 82–84). Gotovo svi ulomci keramičkih posuda pripadaju kategoriji obične kuhinjske keramike, većinom loncima s prema van izvijenim obodom. Najčešće imaju ukras u obliku dvostruke bradavičaste aplikacije ili jezičaste drške koja je i funkcionalan i dekorativan element, ponekad se javlja traka s otiscima prsta. Izdvajaju se ulomci keramičke rešetke, odnosno ulomci keramike s perforacijama koji najvjerojatnije pripadaju prijenosnoj peći. Analogije za različite posude s apliciranim ukrasom i prijenosne peći mogu se pronaći među materijalom s ostalih željeznodobnih gradinskih nalazišta, primjerice Bribirske glavice ili Beretinove gradine kod Radovina (Korošec, Korošec 1980; Batović 1968; Šešelj, Vuković 2013). Ističu se također nalazi keramičkih utega i kalema (sl. 4). Piramidalni utezi nemaju perforaciju na gornjem dijelu nego su sačuvani ostaci produžetka s ušicom na gornjem dijelu tijela utega. Nađeno je i nekoliko keramičkih kalemova koji odgovaraju primjercima zabilježanima na Bribirskoj glavici (Batović 1980: T. XI: 7). Ovi nalazi govore o preradi tekstila, moguće planski lociranoj upravo na samoj periferiji središnjeg platoa naselja, uz napomenu da ovi predmeti nisu nađeni *in situ* u smislu nedvojbene povezanosti. Vrijedi istaknuti da iznimno mali postotak keramičke građe pripada kategoriji fine stolne keramike, naročito u usporedbi sa stanjem u sondi 4 istraženoj na južnom rubu naselja u kojoj je prikupljeno više ulomaka helenističke keramike s crnim premazom ili one tipa Gnathia.

Od metalnih nalaza ističu se ulomci nogu fibula tipa Certosa, najvjerojatnije varijante X po B. Teržan, te brončanog

Sl. 4 Keramički uteg i kalem (snimio: I. Radman-Livaja).

Fig. 4 Ceramic weight and spool (photo by: I. Radman-Livaja).

prstena. Pojava ovog tipa fibule pomiče početak obitavanja na lokalitetu prema sredini posljednjeg tisućljeća prije Krista, jer se one uglavnom javljaju u 5. i 4. stoljeću prije Krista (Teržan 1976: 392–393). Posebno je značajan ulomak metalnog predmeta (PN-6) pronađen u sondi 8 koji podsjeća na *aes formatum*, no kao takav se ne može sa sigurnošću odrediti bez prethodnog čišćenja. Ovaj predmet teži 43,11 g, a njegove dimenzije su 33 × 26 × 10 mm. *Aes formatum* su metalni predmeti koji imaju određeni oblik. S obzirom na to da su u literaturi bili često zanečarani i klasificirani kao *aes rude*, nedavno je predložena nova tipologija koja se temelji na revidiranoj ostavi iz Mazina i kojom je jasno istaknuta razlika između predmeta tipa *aes rude* i *aes formatum* (Bertol, Farac 2012: 93–113). *Aes formatum* primjerci podijeljeni su na osam tipova, odnosno dvije glavne skupine prema sastavu metala: *aes formatum* koji sadrži željezo (tip IIa i IIb) i onaj koji ne sadrži željezo (I, IIc, IIIa, IIIb, IIIc i IV)

(Bertol, Farac 2012: 100–101). Primjerak iz Svete Trojice bi, ako je uistinu riječ o ovom tipu predmeta, pripadao skupini bez željeza, a prema navedenoj tipologiji može se odrediti kao *aes formatum* IIc (u obliku tankih četvrtastih ploča). *Aes formatum*, kao i *aes rude*, bili su u opticaju u srednjoj Italiji od 8. do 3. stoljeća prije Krista (Vecchi 2013: 23). Veoma su čest nalaz u ostavama mazinskog tipa, iz Mazina (Brunšmid 1896/97: 42–103),³ Gračaca (Mirnik 1987: 49–84) i Štikade (Mirnik 1982: 149–174), ali i kao pojedinačni primjerci (gradina Svete Trojice (Bertol 2014: 111–142), Karlobag (Dukat, Mirnik, Neralić 1984: 49; Mirnik 1987a: 384), Ljubač (Duca 2010: 8), okolica Zadra,⁴ područje sjevernog Jadrana).⁵ Čišćenje ovog predmeta neophodno je kako bi ga se sa sigurnošću moglo odrediti kao *aes formatum*, a metalurška analiza pružila bi važne podatke o kronološkoj poziciji ovih primjeraka u ostavama mazinskog tipa, ali i kao pojedinačnih nalaza.

Istraživanja na samom vrhu gradinskog naselja nisu pružila očekivane ostatke stambenih objekata ili pripadajućih struktura (peći, zidova, podnica ili slično), iako je utvrđeno postojanje sloja s velikom količinom pokretnih nalaza koji se u ovom trenutku tumači kao nivelacijski sloj. Do detaljnijih podataka o korištenju vršnoga gradinskog platoa nastojat će se doći u budućim istraživanjima otvaranjem veće površine, odnosno sondiranjem drugih odabranih položaja na samoj gradini. Daljnja obrada keramičke građe pružit će nove podatke o tipovima posuda i fakturi naseobinske keramike mlađega željeznog doba. Sva se dosad prikupljena građa može datirati unutar razdoblja od 4. do 1. stoljeća prije Krista.

Literatura

- Batović, Š. 1968, Istraživanje ilirskog naselja u Radovinu, *Diadora*, Vol. 4, 53–74.
- Batović, Š. 1980, Istraživanje prapovijesti u Bribiru, *Diadora*, Vol. 9, 55–94.
- Bertol, A. 2014, Individual finds or a coin hoard: Analysis of the Mazin-type material from the Sveta Trojica hill-fort near Starigrad Paklenica, in: *Miscellanea Historiae Antiquitatis. Proceedings of the First Croatian-Hungarian PhD Conference on Ancient History*, Németh G., Bajnok D. (eds.), Budapest–Debrecen, 111–142.
- Bertol, A., Farac, K. 2012, *Aes rude* and *aes formatum* – a new typology based on the revised Mazin hoard, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, Vol. 45, 93–113.
- Brunšmid, J. 1896/97, Nekoliko našašća novaca na skupu u Hrvatskoj i Slavoniji (V.–VII.), *Vjesnik Hrvatskog arheološkog društva*, Vol. II, 42–103.
- Cipriano, M. T., Carre, M.-B. 1989, Production et typologie des amphores sur la côte adriatique de l'Italie, in: *Amphores romaines et histoire économique: dix ans de recherche (actes colloque Sienne 1986)*, Collection de l'École française de Rome 114, Rome, 67–104.
- Dubolnić, M. 2006, Prapovijesna nalazišta na području Starigrada Paklenice, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, Vol. 48, 1–55.
- Dubolnić, M. 2007, Argyruntum i njegov teritorij u antici, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, Vol. 49, 1–58.
- Duca, D. 2010, *Aes rude* s rta Ljubljana, *Numizmatičke vijesti*, Vol. 63, 5–9.
- Dukat, Z., Mirnik, I., Neralić, J. 1984, Numizmatičke vijesti iz Senja i okolice, *Senjski zbornik*, Vol. 10–11, 41–58.
- Korošec, J., Korošec, P. 1980, Istraživanja na Bribirskoj glavici u Bribiru, *Diadora*, Vol. 9, 95–164.
- Mirnik, I. 1982, Skupni nalazi novca iz Hrvatske III. Skupni nalaz afričkog brončanog novca i *aes rude* iz Štikade, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. s. 15, 149–174.
- Mirnik, I. 1987, Skupni nalazi novca iz Hrvatske. V. Ostava iz Gračaca iz godine 1926, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. s., 20, 49–84.
- Mirnik, I. 1987a, Circulation of North African currency in Illyricum, *Arheološki vestnik*, Vol. 38, 369–392.
- Šešelj, L., Vuković, M. 2013, Liburnsko naselje u Radovinu: preliminarna analiza keramičkog materijala, *Diadora*, Vol. 26–27 (2012/13), 333–350.
- Tonc, A. 2011, Rezultati probnih istraživanja na Gradini Sv. Trojice kod Starigrada-Paklenice 2010., *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. VII, 85–87.
- Tonc, A. 2013, Rezultati probnih istraživanja na Gradini Sv. Trojice 2012. godine, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. IX, 116–120.
- Tonc, A., Radman-Livaja, I. 2014, Rezultati probnih iskopavanja na gradini Svete Trojice 2013. godine, *Annales Instituti archaeologici*, Vol. X, 140–143.
- Tonc, A., Radman-Livaja, I., Dizdar, M. 2013, The warrior grave from Sveta Trojica near Starigrad Paklenica, in: *Rimska vojna oprema u pogrebnom kontekstu. Radovi XVII. ROMEC-a / Weapons and military equipment in a funerary context. Proceedings of the XVIIth Roman Military Equipment Conference*, Sanader M., Rendić-Miočević A., Tončinić D., Radman-Livaja I. (eds.), Zagreb, 245–258.
- Vecchi, I. 2013, *Italian cast coinage*, London.

Summary

Trial excavations at Sveta Trojica hillfort near Starigrad Paklenica were conducted in early October 2014. Two trenches were opened (8 and 9) on the central plateau of the hillfort, near the southeast entrance and close to the northern rampart. Both trenches provided a large quantity of pottery and a smaller portion of metal finds, most notably, *aes formatum*, fragments of type Certosa fibulae and a bronze ring. Pottery finds include amphoras and various roughly manufactured pots, as well as a mobile furnace, whorl, pyramidal weights and spoils.

3 Vidi također radove istog autora o mazinskoj ostavi: *Vjesnik Hrvatskog arheološkog društva*, god. 1899/1900: 81–155; 1902: 167–184; 1905: 176–192.

4 Osobno priopćenje A. Šemrov.

5 *Aes formatum* nepoznate provenijencije čuvaju se u Arheološkom muzeju u Zagrebu, inv. br. G2122.